

# Nyt liv til gamle samlinger

*Inden for de seneste par måneder har museet afhentet spændende effekter fra nedlagte "museumssamlinger".*

Det gælder for en del offentlige og private institutioner, at ildsjæle gennem årene har gemt de instrumenter, det apparatur og andet materiale, som medarbejderne i institutionen har fundet særlig interessant, kostbart eller revolutionerende. Det hænder også, at de får etableret et lille lokalt museum.

Ofte har nogle af institutionens pensionerede medarbejdere gennem flere år sørget godt for samlingen – herunder registreret genstandene, arrangeret udstilling og skrevet tekster. Men lidt efter lidt forlader disse entusiastiske personer stedet, og omsorgen for samlingen forsvinder. Måske kommer den herefter til at henleve et tilbagetrukket, usynligt liv et sted i en kælder. Så pludselig en dag beslutter institutionsledelsen, at museets lokaler skal inddrages i institutionens drift, eller måske skal institutionen flytte eller nedlægges. Hvad gør man så med samlingen? Ja,

man kan jo få det hele kørt på lossepladsen, men man kan også gøre noget andet.

## Museumsarbejde – sjovt og akut

Heldigvis kontakter institutionen ofte det lokale museum for at gøre opmærksom på, at her er en lokalitet og en samling, som måske bør undersøges lidt nærmere. Det kan jo være, at der netop her er en særlig historie eller værdifuldt materiale, som kan fortælle om institutionen eller om dens unikke kultur.

Det lokale museum besøger derpå stedet og samlingen, vælger det ud, som det selv kan have nytte af. Derefter vælger det ofte at kontakte andre institutioner eller museer, der også kan have interesse i den pågældende samling. Det var, hvad der skete, da Steno Museet i 2008 indsamlede fra Aalborg Sygehus og i 2012 fra Skaarup Seminarium, se *Stenomusen* nr. 56. Igen i år er museet blevet kontaktet af organisationer i forbindelse med nedlægning af samlinger af den ene eller anden årsag. Der gives som regel meget



*Kun enkelte af genstandene på fotoet blev vurderet egnede til at indgå i Steno Museets samling. Blandt disse er det høje træskab i baggrunden – et inkubationsskab fra omkring 1900. Foto: Hanne Teglhus.*



*Morten Skydsgaard har hænderne i en ny spændende kasse. Kassen på gulvet viste sig at indeholde en fin apotekervægt af messing. Den hjemtog vi også. Foto: Hanne Teghhus.*

kort tid til at få sådanne samlinger afviklet, da institutionens tidshorisont kan være presset. Steno Museet sætter stor pris på, at lokale institutioner selv indsamler, bevarer og registrerer, hvad de finder historisk interessant, men samlingerne lever et usikkert liv i sådanne omgivelser. Det er først, når et autoriseret museum får genstandene i sin vare-tægt, at disse er sikret for eftertiden.

### **Museumsarbejde – sjovt og snavset**

Således blev museet bedt om at gennemgå en ældre medicinhistorisk samling, som et lokalt medicinhistorisk selskab havde etableret på Fyn, og et tilsvarende tilbud som fra Kolding Sygehus, som gennem mange år havde sørget for at bevare og udstille en del historisk materiale.

Når man drager af sted på sådan en opdagelses- og reaktionsaktion og ofte kun kan afsætte en enkelt dag til

projektet, må man have sin hjemlige samling og sit museums indsamlingspolitik i klar erindring. Det, vi hjemtager, skulle meget gerne supplere og bidrage med nye vinkler på de områder, hvor museet i forvejen indsamler.

Den fynske samling lå hængt i et kælderlokale på Syddansk Universitet. Den var blevet flyttet en del rundt, og ingen kendte mere noget til de mange effekter, som samlingen indeholdt. Vi måtte være rationelle, hurtige og stærkt kritiske i vores udvælgelse af genstande. Alligevel returnerede vi med en godt fyldt varevogn. I Kolding var det samme procedure. De mange museums-genstande lå fordelt i fire kælderlokaler, hvoraf de to engang havde været det lokale museum.

Det er ret vigtig, at man ikke lider af støvallergi eller er bange for snavsede hænder, når man rykker ud til nedlagte samlinger.

### **Museumsarbejde – sjovt og forunderligt**

Mange af genstandene fra Kolding var fint registrerede, hvilket hjælper med identifikationen af dem. Efter 6 timers koncentreret arbejde, hvor vi undervejs gennem-

gik alle store og små kasser og havde de fleste genstande gennem hænderne, endte vi igen med en varevogn fyldt med alverdens spændende, enestående eller spektakulære genstande.

Af særlige genstande fra Kolding kan nævnes en lang flettet kurv til sygetransport, en Fritz Hansen kørestol fra 1930'erne og et mahogniskab til inkubation fra omkring 1900. Fra Koldingsamlingen hjemtog vi også enkelte genstande til Steno Museets videnskabs-historiske afdeling, bl.a. en grammofon med stor grøn dragt, som man kender fra *His Master's Voice's* logo, og en rusten skrivemaskine – men af den sjældne pegetype, mærket Mignon fra 1913. Ingen af disse apparater fandtes i forvejen i Steno Museets samling. Desværre forlyder der ikke meget om, hvor de forskellige genstande og apparater oprindelig stammer fra, men da sygehuset har en lang historie, kan de godt være benyttet i en eller anden sammenhæng i sygehusets regi.

**Museumsarbejde – sjovt og møjsommeligt**  
I Kolding foregik Steno Mu-

seets indsamling i tæt samarbejde med Dansk Sygeplejehistorisk Museum, som på deres side sørgede for at hjemtage de genstande, som passer ind i deres ansvarsområde.

Således blev sol og vind delt så godt, som vi kunne, til stor gavn for de pågældende museer. Det var ikke tilnærmelsesvis muligt eller relevant at indsamle alt, hvad de omtalte samlinger rummede, og vi må se i øjnene, at det, vi efterlader, fjernes af den lokale skrothandler.

Vel hjemkommet forestår så den næste hurdle med at få genstandene sorteret yderligere, således at noget indgår i museets samling, mens andet indgår i museets skoletjeneste eller rekvisitsamling. Til sidst kommer det møjsommelige og vigtige arbejde med at få genstandene registreret, fotograferet og indført i museets database, således at oplysninger om dem bliver offentligt tilgængelige til glæde og gavn for os alle sammen.

*Hanne Teghhus*



*Rejsegrammofon med håndsving af mærket Dulcephone. På drejeskiven anes hunden på en HMV grammofonplade. Den lille Mignon, AEG skrivemaskine er forsynet med et avanceret, cylinderformet skriveskoved. Foto: Julie Bayer.*